

ע"פ 3659/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3659/13

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט א' שהם

המערער: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 29.4.2013, בתפ"ח 25667-09-11, שניתן על-ידי כב' השופטים ר' לורך; צ' דותן; ע' וינברג

תאריך הישיבה: ג' בחשוון התשע"ד (7.10.2013)

בשם המערער: עו"ד דניאל כפיר

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

בשם שירות המבחן למבוגרים: מר יוסי פולק

פסק-דין

1. לפנינו ערעור על חומרת העונש אשר נגזר על המערער על-ידי בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בתפ"ח 25667-09-11, מיום 29.4.2013 (כב' השופטים: ר' לורך, צ' דותן, וע' וינברג).
2. המערער הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה 14 שנים (ריבוי מקרים), לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), עבירה אשר יוחסה לו בכתב אישום מתוקן בשנית.
3. בית משפט קמא גזר על המערער, בעקבות הרשעתו בדין, את העונשים הבאים: 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 4.9.2011 ועד יום 23.10.2011; 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, לבל יעבור כל עבירת מין; כמו כן, חויב המערער בתשלום פיצויים למתלוננת בסך 75,000 ₪. ביצוע עונש המאסר עוכב עד להכרעה בערעור.

עובדות כתב האישום המתוקן בשנית שהוגש במסגרת הסדר טיעון

4. מכתב האישום עולה, כי בתקופה הרלבנטית התגורר המערער, שהוא יליד 1945, בשכנות למשפחתה של הקטינה א.ל., ילידת 1997 (להלן: המתלוננת). במסגרת יחסי השכנות בין המשפחות, נהגה אמה של המתלוננת להשאירה עם המערער ורעייתו בעת שהיא שהתה בעבודתה. נטען בכתב האישום, כי החל משנת 2002 ועד לחודש אפריל 2004 או בסמוך לכך, בהזדמנויות שונות, בעת שהמערער שהה עם המתלוננת בביתו או בביתה, הוא ביצע בה מעשים מגונים "בכך שהיה מוריד את בגדיה, מפשיל את מכנסיו ותחתוניו, מתחכך בישבנה באמצעות איבר מינו ומלקק את איבר מינה באמצעות פיו". לאחר מכן, נהג המערער להזהיר את המתלוננת לבל תספר על כך לאמה.

גזר דינו של בית משפט קמא

5. בפתח גזר דינו, עמד בית משפט קמא על האמור בתסקירי שירות מבחן שהוגשו בעניינו של המערער, ועל הערכת המסוכנות שניתנה אודותיו. מתסקיר מבחן, מיום 26.11.2012, עולה כי מדובר במערער כבן 67, נשוי ואב לארבעה ילדים בוגרים וסב לתשעה נכדים. אין לחובתו של המערער עבר פלילי, ועד למעצרו בפרשה זו הוא עבד כאזרח עובד צה"ל. לאחרונה, אובחן המערער כחולה באלצהיימר בשלביה הראשונים של המחלה, הוא מטופל תרופתית ונמצא במעקב רפואי. בתסקיר צוין, כי בניגוד להכחשתו הגורפת של המערער בשלב המעצר, המערער מקבל אחריות חלקית על ביצוע המעשה, ובלטו בדבריו "מזעור וטשטוש" של המעשים. המערער ביטא מצוקה רבה עקב מצבו, והביע את רצונו להשתלב בהליך טיפולי ייעודי לעברייני מין. לדברי המערער, בהיותו כבן 7-4, הוא היה קורבן לפגיעה מינית מצד דודו, שעה שהתגורר עם משפחתו ברומניה. הפגיעה המינית לוותה באיומים מצד הדוד, והוא התקשה לחשוף את הדבר, בשל הבושה הגדולה שהנושא הסב לו. רק בתקופה האחרונה, ועל רקע רצונו להשתלב בטיפול ייעודי, חשף המערער עובדה זו בפני בני משפחתו.

שירות המבחן בחן את האפשרות לשלב את המערער בטיפול שיקומי, במסגרת מרכז יום לטיפול בעברייני מין

בפתח תקווה, שם מתגורר המערער כיום. ואולם, בשל מחלת האלצהיימר ממנה סובל המערער וגילו המתקדם, הוטל ספק בדבר התאמתו לטיפול. בתסקיר נוסף מיום 10.2.2013, נמסר כי המערער רואיין במרכז היום והוא התקבל לטיפול ניסיוני למשך 3 חודשים כדי לעמוד על מידת המוטיבציה שלו לטיפול, ומידת יכולתו להפיק תועלת מטיפול זה.

בדו"ח הערכת מסוכנות שניתן בעניינו של המערער, נאמר כי נטילת האחריות מצידו של המערער "מיוחסת להיותו קורבן לפגיעה מינית בילדותו", כאשר הוא הביע רגשות חרטה, בושה ואשמה אותנטיים, אך אמפתיה חלקית למתלוננת. נמסר, כי היותו של המערער סובל ממחלת האלצהיימר עלולה להגביר את מסוכנותו המינית, מאחר שמחלה זו מביאה, לעיתים, "לעליה באימפולסיביות הכללית והמינית", וזאת בצד "ירידה ביכולת השיפוט הכללי והחברתי ופגיעה משמעותית בדימוי העצמי". בסופו של יום, נקבע בחוות הדעת כי מסוכנותו המינית של המערער היא ברמה נמוכה-בינונית.

6. לבית משפט קמא הוגש תסקיר אודות נפגעת העבירה, שהוגדר על-ידי בית המשפט כ"מורכב וקשה". מעשיו של המערער גרמו למתלוננת להסתגר ולהתבודד, כאשר במצבי לחץ היא החלה להרטיב בלילה וביום, ולא איפשרה לאיש לבדוק את מצבה הרפואי. היא החלה להתרחק מבנים, בהם היא ראתה אויבים. בעקבות המעשים, אובחנה המתלוננת כסובלת מבעיות קשב וריכוז, והחלה ליטול ריטאלין - אך ללא הועיל, שכן מקור בעייתה הוא רגשי. המתלוננת נשארה כה, והיא חשה עצמה בלתי מוצלחת, עד כי הוריה חשו כי היא סובלת מפגור מסוים. המתלוננת החלה לצרוך כמויות גדולות של מזון ולטשטש את גופה בבגדים גדולים ובלתי מתאימים. היא חיה בתחושת נחיתות, חריגות ובדידות, ואינה בוטחת באיש. בשל עובדה אחרונה זו, היא אינה מפיקה תועלת מטיפול פסיכולוגי הניתן לה. כיום, לומדת המתלוננת בכתה ט' והיא הביעה את רצונה לעבור לפנימייה "מתוך תקווה שמסגרת זו תהווה עבורה מסגרת בטוחה, יציבה ומטפחת". כאמור, מעשיו של המערער גרמו למתלוננת נזקים בכל מישור בחייה, והיא עדיין סובלת מחרדות קשות ומתסמיני פוסט טראומה, דבר המחייב טיפול הולם והשקעה רבה בתחום הנפשי, הרגשי והכלכלי, בכדי לשקם חלק מהנזקים שנגרמו לה.

7. בית משפט קמא ציין כי המאשימה הגבילה את טיעוניה, לעונש של 3.5 שנות מאסר, והוסכם כי המערער יהיה חופשי בטיעונו. המאשימה הבהירה כי עמדתה העונשית נעוצה בקושי ראייתי מסוים וברצונה להמנע מהעדתה של המתלוננת בתיק זה. לאחר בחינת השיקולים הרלבנטיים החלים במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, קבע בית משפט קמא כי מתחם העונש ההולם "לכל מעשה עבירה" נע בין 30 חודשי מאסר לבין 5 שנות מאסר לריצוי בפועל. בצד חומרתם היתירה של המעשים והפגיעה הקשה שהם הסבו למתלוננת, זקף בית משפט קמא לזכותו של המערער את השיקולים הבאים: הודאתו בביצוע העבירה ונטילת אחריות על מעשיו; העדר עבר פלילי וניהול אורח חיים נורמטיבי בדרך כלל; הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות (כעשר שנים), שבמהלכם לא ביצע המערער עבירות מכל סוג שהוא; מצבו הבריאותי של המערער הסובל מאלצהיימר בשלביה הראשונים של המחלה, וממחלות נוספות; משמעותו הקשה של עונש מאסר ממושך למערער עצמו, לאור גילו ומצבו הבריאותי, ולמשפחתו; פיטוריו של המערער ממקום עבודתו לאחר שהתגלו מעשיו הפליליים; היותו של המערער קורבן לפגיעה מינית בילדותו, מעשים שהודחקו על-ידו והתגלו רק לאחר חשיפת פרשה זו. כשיקול לחומרה ראה בית משפט קמא את העובדה כי מדובר בריבוי מקרים ולא באירוע בודד. לאחר הדברים הללו, גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים המפורטים בפסקה 3 לעיל.

הערער על חומרת העונש

8. בהודעת ערעור, אשר הוגשה על-ידי עו"ד דניאל כפיר, בא כוחו של המערער, הועלו טענות הנוגעות לדרך ניהול החקירה; לזיהום שנפל, לכאורה, בחקירתה של המתלוננת על-ידי חוקרת ילדים; לטעמים שהביאו לכבישת עדותה של המתלוננת; להתנהלות לא נאותה, כביכול, של התביעה בעת מעצרו של המערער ובניהול המשפט, וכיוצא באלה טיעונים, שאינם מתאימים, בדרך כלל, לערעור על חומרת העונש. ואכן, בפתח הדיון בערעור, הבהרנו לעו"ד כפיר כי הטענות המופיעות בהודעת הערעור אינן מתיישבות עם הודאתו של המערער באשמה שיוחסה לו בכתב האישום, ועם הסדר הטיעון, לפיו הגבילה עצמה המאשימה לעונש מאסר בפועל של 3.5 שנות מאסר. לפיכך, ביקשנו מעו"ד כפיר למקד את טענותיו לנושאים רלבנטיים לערעור על חומרת העונש, כגון: הזמן שחלף מאז ביצוע המעשים, נסיבותיו האישיות של המערער, ובעיקר מצבו הרפואי. בהמשך לכך, טען עו"ד כפיר כי יש להתחשב במחלת האלצהיימר ממנה סובל המערער, בשל החשש כי מחלתו זו תחמיר בין כותלי הכלא. נטען בנוסף, כי קיים חשש לגידול סרטני בבלוטת התריס של המערער והוא ממתין לניתוח. עוד נטען, כי המערער עצמו היה קורבן להתעללות מינית, דבר שגרם לו לחטוא באותן עבירות, וברור כי הוא זקוק לטיפול שלא ניתן לקבלו במסגרת המאסר.

9. זה המקום לציין, כי לקראת הדיון בערעור ביקשנו לקבל תסקיר מבחן עדכני בעניינו של המערער. בתסקיר משלים מיום 3.10.2013, נמסר כי לאחר ראיון התאמה ראשוני במרכז היום לטיפול בעברייני מין בפתח תקווה, ניתן היה להתרשם "מניצנים ראשונים של מוטיבציה ... לבחון את האפשרות להשתלב בהליך טיפולי". עוד נמסר, כי בחודש ספטמבר 2013 עבר המערער ניתוח בבלוטת התריס, מצבו יציב, והוא נמצא במעקב רפואי. בנוסף, דווח לנו כי אין הרעה במחלת האלצהיימר ממנה סובל המערער. המערער לא ביטא תובנות חדשות לגבי המעשים בהם הודה, וניתן היה להבחין "בהעדר אמפתיה ממשית והבנה מעמיקה ביחס לפגיעתו בקורבן כשהוא ממוקד בתחושת הקורבנות שלו ובמחירים השונים שמשלם בעקבות ההליך המשפטי הנוכחי". שירות המבחן התרשם כי קיימת מצידו של המערער מוטיבציה נמוכה לבחון את העבירה שביצע ואת מניעה. לטענתו, הוא לא פנה עד כה לקבלת טיפול בשל העדר משאבים כלכליים. להערכת שירות המבחן, לאחר שנגזר עונש המאסר על המערער "ירדה המוטיבציה הטיפולית ... וניכרת אדישות מסוימת ביחס לאפשרות להשתלב בטיפול". עוד צוין, כי בתקופה שחלפה מאז מתן גזר הדין, נמנע המערער מלפנות אל שירות המבחן בבקשה לקבלת סיוע טיפולי כלשהו, והוא ממוקד בהליך המשפטי ובתוצאותיו. במצב מורכב זה, סבר שירות המבחן כי אין מקום לחזור על ההמלצה הקודמת שעניינה בחינת האפשרות הטיפולית במערער. עם זאת, נמסר בתסקיר כי גורמי שב"ס יקחו בחשבון את ההיבטים הנוגעים לגילו המתקדם של המערער ומצבו הרפואי.

מר יוסי פולק שהופיע בדיון מטעם שירות המבחן, ציין כי לאחר מתן גזר הדין, התקיימה פגישה עם המערער ועם אשתו, ולדבריו המערער "לא עשה עם עצמו כלום". הוא לא פנה בבקשה למצוא עבורו מסגרת טיפולית, ושירות המבחן התרשם מהאדישות וחוסר האונים שגילה המערער.

10. בהתייחסו לתסקיר שירות המבחן ולדבריו של מר פולק, טען עו"ד כפיר כי המערער מעוניין להשתלב בתהליך טיפולי מחוץ לכותלי הכלא, וקיימת אצלו מוטיבציה ותמיכה משפחתית לטיפול.

יצוין, כי עו"ד כפיר קבל על כך שבית משפט קמא החליט לקבוע מתחם ענישה, שעה שהמדינה הסכימה לרף עליון של 3.5 שנות מאסר, ולשיטתו של עו"ד כפיר, הביא הדבר להחמרה בעונש שהושת על המערער. במהלך הדיון הבאנו לידיעת הסנגור, כי בקרוב ניתן פסק דין העוסק בדיוק בשאלה זו, ולפיכך אין מקום להידרש לנושא במסגרת ערעור זה. ואכן, סוגיה זו נדונה בהרחבה במסגרת ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013), שם נקבע, כי גם כאשר הוסכם, במסגרת הסדר טיעון, על טווח ענישה, אין כל מניעה כי בית המשפט יקבע את מתחם העונש ההולם,

בהתאם לעקרונות המופיעים בתיקון 113 לחוק העונשין.

לסיכום, התבקשנו על-ידי עו"ד כפיר לקבוע כי עונשו של המערער יהיה "בעל מאפיינים שיקומיים", ולחילופין להקל באורח משמעותי בעונש המאסר שהושת עליו.

תגובת המשיבה לערעור

11. המשיבה, באמצעות עו"ד ארז בן ארויה, מבקשת לדחות את הערעור. נטען, כי עונשו של המערער מצוי בתוך טווח הענישה המוסכם, וגם בתוך המתחם שנקבע על-ידי בית משפט קמא, מבלי שניתן להצביע על טעות בגזר הדין המצדיקה את התערבותנו.

עוד נטען, כי רף הענישה המוסכם משקלל את כלל הנסיבות במקרה זה, ובין היתר: את הזמן שחלף מאז ביצוע המעשים; את הקשיים הראייתיים; את נסיבותיו האישיות של המערער ואת מצבו הרפואי. אלמלא אותן נסיבות מקלות, היה מקום לעתור לעונש מאסר חמור בהרבה.

לגישת המשיבה, המדובר בעונש סביר שאינו מצדיק כל הקלה נוספת, ובהתייחס לנושא הטיפול, נטען על-ידי עו"ד ארויה כי טיפול זה יכול להעשות במסגרת שב"ס. לפיכך, מבקשת המשיבה לדחות את הערעור. יצוין לעניין הפיצויים למתלוננת, כי לטענת המערער הוא ביקש לשלם ₪75,000, סכום הפיצויים שנפסק למתלוננת, אך הסתבר כי הוא נדרש לשלם תוספת פיגורים בסך ₪400, ולכך הוא לא היה ערוך. מבחינתו של המערער ניתן להעביר את סכום הפיצויים באורח מיידי למתלוננת, ואנו יוצאים מתוך הנחה, בהעדר ראיה סותרת, כי הפיצויים שנפסקו הגיעו אכן לרשותה.

התפתחויות הנוגעות למצבו הרפואי של המערער לאחר הדיון בערעור

12. ביום 10.10.2013, שלח בא כוחו של המערער "הודעה דחופה ביותר", שבה נמסר כי מבדיקה שנערכה למערער עולה כי נמצא בגרונו גידול סרטני והוא יוכנס בהקדם לניתוח.

בהודעה נוספת, מיום 13.10.2013, נמסר כי חלה החמרה במצבו של המערער ועליו לעבור בדחיפות ניתוח להשלמת כריתת בלוטת התריס. ביום 29.11.2013, דווח כי, לאחר מספר דחיות, נותח המערער ביום 28.11.2013, להסרת בלוטת התריס והוא שוחרר לביתו, ובהמשך, הוא נדרש לעבור סדרת בדיקות על מנת לוודא את הצלחת הניתוח. עוד דווח לנו, כי המערער זומן לבדיקות במכון לרפואה גרעינית במהלך חודש ינואר 2014.

13. ביום 16.2.2014, הוגשה לעיונו הודעת עדכון אודות מצבו הרפואי של המערער וממנה עולה כי לאחר שהתגלה הגידול הסרטני בבלוטת התריס, הוחל בטיפול ביוז רדיואקטיבי, לאחר הניתוח להסרת הגידול. מועדי הזימון לטיפולים ולאבחונים שונים נקבעו לחודש מרץ 2014, והמערער הזמין למרפאת אנדוקרינולוגיה בתאריך 30.4.2014.

עוד נמסר, כי בבדיקת CT נמצאו קישוריות ריאתיות, אשר "יתכן ומעידות על גידול נוסף בריאות". אשר למצב האלצהיימר, נטען כי ניכרת החמרה במצבו של המערער, ומחוות דעת פסיכיאטרית עולה כי קיימת התדרדרות במצבו הנפשי והוא מתלונן על חרדה ודיכאון. בנוסף, נטען כי המערער סובל מאולקוס ולאחרונה הוא נחבל בברכו ונעזר במקל הליכה. העדכון האחרון הוא מיום 12.3.2014, ובו נמסר כי המערער החל בטיפול ביוז רדיואקטיבי בביתו, כאשר במהלך הטיפול הוא נמצא בבידוד מוחלט באחד מחדרי הבית ועליו להגיע לבית חולים תל השומר להמשך טיפול.

14. בעקבות המידע הרפואי בעניינו של המערער, ביקשנו לדעת אם חל שינוי בעמדת המשיבה באשר לעונש. עו"ד בן ארויה מסר בתשובתו, אליה צירף חוות דעת מטעמו של ד"ר אייל בן בסט, קצין רפואה בשב"ס, כי המשיבה מתנגדת לכל הקלה בעונשו של המערער, שכן כלל הנסיבות נלקחו בחשבון, הן בקביעת רף הענישה והן בגזר הדין שניתן על-ידי בית משפט קמא. עוד נטען, כי המחוקק נתן דעתו להשלכות המצב הרפואי על ריצוי עונש המאסר, בקובעו בסעיף 7 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001, כי ניתן לאשר שחרור זמני ממאסר לצורך טיפול רפואי.

15. בחוות דעתו של ד"ר בן בסט נאמר כי מצויים בשב"ס מספר אסירים המאובחנים כסובלים מסרטן בלוטת התריס בדרגות חומרה שונות. שב"ס ערוך ליתן מענה לצרכיהם הרפואיים של אסירים אלו, הן במתקניו והן במכונים השונים בקהילה.

דיון והכרעה

16. המערער יליד שנת 1945, ביצע מעשים מגונים בבתם הקטינה של שכניו, בהיותה כבת חמש ועד הגיעה לגיל שבע שנים. המדובר בריבוי מקרים של מעשים חמורים ומעוררי סלידה שנעשו בקטינה, תוך ניצול האמון שניתן בו על-ידי הוריה. מעשיו של המערער, אשר כללו הסרת בגדיה של המתלוננת, הפשלת מכנסיו ותחתוניו, חיכוך איבר מינו בישבנה, וכן ליקוק איבר מינה של המתלוננת באמצעות פיו, מעוררים חלחלה ושאת נפש. כתוצאה ממעשיו הנפשעים של המערער נגרם למתלוננת נזק כבד, אשר מצא את ביטויו בהתדרדרות חמורה במצבה הנפשי, כאשר עד עצם היום הזה, כעשר שנים לאחר האירועים הקשים שהיו מנת חלקה, היא עדיין נתונה במצב של פוסט טראומה, וקשה לדעת אימתי, אם בכלל, תחזור לתפקוד רגיל ושיגרת של נערה צעירה בגילה.

העונש הקבוע בצד העבירה בה הורשע המערער הינו 7 שנות מאסר, ובע"פ 4340/07 פלוני נ' מדינת ישראל (8.1.2009), הוטל על המערער באותו מקרה, בגין שני אירועים של מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה 14 שנים, עונש של 5 שנות מאסר לריצוי בפועל. בפסק הדין שניתן על-ידי בית משפט זה, במסגרתו נדחה הערעור, נקבע כי העובדות "מצביעות על סטייה חמורה של אדם בוגר שבחר לו ילדה רכה בשנים כדי לפרוק בה את יצרו. על מעשים מסוג זה יש להגיב בחומרה כדי להגן על שלומם של קטינים וחסרי ישע". במקרה אחר, שבו דובר בביצוע מעשים מגונים בקטינה שהיא בת משפחה, אושר עונש מאסר של 9 שנים שהוטל על המערער, למרות היותו נתון במעקב פסיכיאטרי ומטופל תרופתית על-ידי המחלקה לבריאות הנפש בשב"ס. בדחותו את הערעור, נקבע על-ידי בית משפט זה, כי:

"חומרן היתרה של עבירות המין, בפרט כאשר מדובר בעבירות שבוצעו כנגד קטינים, ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר בעבירות שבוצעו בתוך המשפחה, הודגשה שוב ושוב בפסיקתו של בית משפט זה, כמו גם חובתו של בית המשפט להשיב על עבירות אלו בענישה משמעותית, כגמול על מעשיו של העבריין וכביטוי לסלידתה של החברה ממעשים אלו" (ע"פ 9286/06 פלוני נ' מדינת ישראל (29.11.2007), וראו גם, ע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2012);

ע"פ 7461/05 דדוש נ' מדינת ישראל (3.4.2006); ע"פ 10632/06 מדינת ישראל נ' פלוני (8.5.2007).

17. בהינתן רמת ענישה זו, אין ספק כי עונש המאסר אשר נגזר על המערער (36 חודשי מאסר לריצוי בפועל), הינו עונש מתון, וכשהוא עומד לעצמו, אין בו כדי לשקף כראוי את מידת החומרה, הסלידה והתיעוב ממעשיו של המערער, אשר ביצע את זממו במתלוננת קטינה, תוך מתן דרור ליצריו המיניים המעוותים. איננו סבורים כי יש בטענה לפיה המערער עצמו היה קורבן לתקיפה מינית בילדותו, כדי להקהות מעוקצה של העבירה.

18. עוד ראוי להזכיר כי עונשו של המערער נקבע בתוך מסגרת עונשית מוסכמת, ואף שבית משפט קמא גזר את עונשו של המערער בקרבת הרף העליון, עדיין מדובר בעונש המצוי בטווח הענישה המוסכם. אף שעקרונית אין מניעה לערער על חומרת העונש שעה שסוכם על טווח ענישה, לא תטה ערכאת הערעור להתערב בעונש בנסיבות מעין אלה, משום ששני הצדדים גילו את דעתם כי עונש זה מצוי במתחם הסבירות (ראו, בין היתר, ע"פ 4709/10 פיצחדזה נ' מדינת ישראל (19.5.2011); ע"פ 5738/12 טסגזשב נ' מדינת ישראל (10.3.2014)).

19. השאלה העיקרית שהעסיקה אותנו במסגרת ערעור זה נוגעת למצבו הרפואי של המערער, ועד כמה יש בכך כדי להשפיע על מידת עונשו. יש לציין, בראש ובראשונה, כי התביעה ובעיקר בית המשפט לקחו בחשבון את מצבו הבריאותי של המערער, ואת הקושי הנעוץ בריצוי עונש מאסר, בשים לב למצבו הרפואי ולגילו המתקדם. בית משפט קמא התייחס בגזר דינו למחלת האלצהיימר ממנה סובל המערער "ולמחלות נוספות כפי שאלה עולות מהמסמכים הרפואיים שהוגשו". מסתבר, כי מאז ניתן גזר הדין, התגלה גידול סרטני בבלוטת התריס של המערער, אשר הוצא בניתוח, והמערער סובל ממחלות נוספות, בצד התדרדרות במצבו הנפשי. עם זאת, נמסר על-ידי גורמי הרפואה בשב"ס כי הם ערוכים ליתן מענה לבעיותיו הרפואיות של המערער, ובראשן לצורך טיפול בתהליך הסרטני שהתגלה בבלוטת התריס של המערער.

20. לאחר בחינת כלל השיקולים הצריכים לעניין, הגענו למסקנה כי בנסיבות דנן, ולנוכח חומרתה היתירה של העבירה והנזק הכבד שנגרם למתלוננת, לא נוכל להיעתר למערער ולהקל בעונשו. כפי שנקבע בע"פ 1145/05 רוט נ' מדינת ישראל (22.6.2006): "הלכה היא, כי מצבו הרפואי הרעוע של מי שהורשע בדין, אין בו כדי להביא לשחרורו מעונש המאסר, מקום בו העבירה ונסיבותיה מחייבות הטלתו של עונש כזה".

ועוד ראוי להביא מדבריו של בית משפט זה, בע"פ 7878/12 מדינת ישראל נ' ארגוב (21.5.2013):

"בית המשפט המחוזי ציין מפורשות בגזר דינו כי העונש שהוטל על המערער מביא בחשבון לקולא את מצב בריאותו הלקוי של המערער... אנו סבורים כי העונש שאותו גזר בית המשפט קמא מבטא הקלה ממשית בעונשו של המערער בשל מצב בריאותו הלקוי ולא ראינו מקום להקלה נוספת מטעם זה... מתגובת שירות בתי הסוהר לטענות שהעלה המערער עולה כי קיימת מודעות לקשייו המיוחדים בשל מחלת הסכרת ויתר המחלות שמהן הוא סובל, וכי הוא מצוי במעקב רפואי רציף ואף הופנה לטיפול בבית חולים" (שם, בפסקה 7, וראו גם, ע"פ 7453/09 פלוני נ' מדינת ישראל (16.3.2011)).

21. דומה, כי דברים אלה יפים גם לענייננו. בית משפט קמא הקל בעונשו של המערער בשל מצבו הרפואי וגילו המתקדם, ונראה כי במחלותיו של המערער ניתן לטפל באמצעות השירותים הרפואיים בשב"ס. בנסיבות אלה, איננו סבורים כי מצבו הרפואי של המערער מצדיק המנעות מכליאתו, או הקלה כלשהי בעונש המאסר שהושת עליו.

22. סוף דבר, דינו של הערעור על חומרת העונש להדחות, אך רואים אנו לאפשר למערער להשלים את הטיפולים הרפואיים הדחופים, טרם כניסתו לריצוי עונש המאסר, ולפיכך ידחה ריצוי העונש במספר חודשים.

המערער יתייצב לריצוי עונשו ביום 1.7.2014 עד לשעה 10:00, בימ"ר ניצן או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות ועותק מפסק דין זה. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, כ"ב באדר ב' התשע"ד (24.3.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
